

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Altare holocausti describitur. Sectio III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

non ad mensuram datus est Spiritus sanctus: itaque de aureo humanitatis thuribulo pleno igne charitatis, & donorum Spiritus sancti misit Christus in terram, eum Spiritum sanctum in Apostolos in die Pentecostes sub specie ignis largiter effudit. Illud tibi difficultatem hoc loco faciet, quomodo Christus dicatur accepisse ignem de altari, si per altare Ecclesia intelligenda est, nam ipsa potius de Christo, non Christus de ipsa ignem accepit: sed eam tamen sic expedies, si aduertas tam in tabernaculo, quam in templo duplex fuisse altare & holocausti videlicet, & thymiamatis, illud aere in atrio, hoc autem in ea parte, quae Sancta dicebatur: in illo hostiae cremabatur, in hoc thura, & thymiamata adolebantur: denique ex altari holocausti ad altare thymiamatis ignis deferebatur, ut aromata incenderentur. Priori igitur loco cum Christus dicitur stetit ante altare, in quo altari Ecclesiam significata diximus, intelligendum est altare thymiamatis: hoc vero loco, cum dicitur angelus impleuisse thuribulum de igne altaris, altare holocausti accipere oportet, quod altare non Ecclesiam interpretatur, sed cum Caesio Pannonio, & aliis Crucem, quae altare holocausti merito nuncupatur, quod in ea Christus Patri sese in holocaustum obtulit: quia enim per Crucem sibi quidem gloriam corporis, & celebritatem nominis promeruit, nobis autem, ut Spiritus sanctus daretur: optimo iure thuribulum de igne altaris impleuisse, eumque in terram misisse perhibetur. Postremo postquam ignis ab Angelo missus est in terram, dicuntur facta tonitrua, voces, fulgura, & tremor motus, quia Apostoli postquam ignem Spiritus sancti in die Pentecostes sibi à Christo, è caelo demissum, in specie ignis acceperunt statim ceperunt loqui variis linguis, (id enim voces significant) praedicatione tonare, fulgurare miraculis; denique orbe uniuersum tum miraculorum splendore, tum doctrinae magnitudine, altissimaque mysteriorum fidei explanatione cito quatere, rerumque ipsarum nouitate attonitum permouere, ut tremor motum magnum diceret sibi quae gentium excitatum: quanquam & per tremor motum tyrannorum, ac principum aduersus Ecclesiam persecutiones, quibus orbis uniuersus quasi sedibus, imò & à fundamentis quodammodo auulsus turbati, commouerique videbatur, non in concinnè accipi possint.

Spiritus sancti in Apostolos aduentum.

Pannonius. Crucis Christi altare holocausti.

Post Diem Pentecostes Apostoli fulgura, tonitrua, edus.

Altare holocausti describitur.

SECTIO III.

UT ea, quae hoc loco Ioannes de Angelo, qui ex vno altari ignem accepit, in altero thymiamata incendit, illustriora reddantur, utriusque altaris descriptio sub aspectum subiicienda est. Supposuimus enim hactenus duo altaria sive in tabernaculo Mosaico, sive in templo Salomonis fuisse vnum holocausti, thymiamatis alterum, ex vno quoque igne ad incendenda in altero thymiamata deferri solitum, id quod à precedente Angelo quem Christum interpretati sumus, factum fuisse cum Ioanne docuimus: quae plane visio sine vtriusque altari descriptione perspicua satis esse non potest. Primum itaque altare holocausti describamus ex his, quae Exod. 27. & 38. commemorantur. Erat igitur in primis illud altare de lignis setim cooperitis laminis aereis interius, & exterius, habebatque longitudinem quinque cubitorum, latitudinem similiter cubitorum quinque, altitudinem vero tertium cubitorum, ut sacerdotes facile ad illud possent pertingere: quare erat hoc altare instar cuiusdam quadrae atque fundi, & aperto non carens, totum intussecus vacuum & inane. Secundo in superiori parte ad quatuor angulos totidem veluti cornua prominebat obelisci instar ex eadem materia, non distincta, sed continuata cum reliquo cretae enim exponit interpretes illa verba ex od. vigesimo septimo.

Altare holocausti quae materiae.

Cornua altaris quid.

Exod. 27. 23.

Aene craticula qualis fuerit. Hebraei. Abulensi. Lyranus.

Cornua autem per quatuor angulos ex ipso erant. Tertio erat quaedam craticula aenea usque ad altaris medium in modum retis, de cuius forma, sitque est aliqua controversia Hebraei, quos sequitur Abulensis quaestione sexa super caput vigesimum septimum Exodi, & Lyranus ibidem existimant hanc craticulam non imitti solitam intra altare, sed fuisse per eius circuitum tanquam zonam quaedam elevatam per cubitum cum dimidio usque ad altaris medium, ad altaris dimittaxat decorem, & pulchritudine. Verum haec sententia omnino est improbabilis, & plane a sacro contextu abhorrēs, ut perspicuum est. Alij eam sine pedibus effingunt, appenduntque ex quatuor cornibus altaris per quatuor illos circulos aeneos, ita ut per catenulas etiam aeneas usque ad medium altaris descenderet.

Arias Mota.

*Arias Montanus sentit eam craticulam quatuor pedibus constitisse, quibus fulciebatur, fuisseque altitudine seu quicubitali, atque ad eam illatam intra altare & pavimento superpositam pertinuisse usque ad altaris medium. In eo haec opinio nobis non probatur, quod craticulam demittit intra altare usque ad altaris medium: quavis enim Exodi vigesimo septimo dicitur: *Et sitque craticula usque ad altaris medium, id**

Exod. 27. 5.

*tamen non de craticula quoad partem superiorem, in qua carnes ponebantur, accipiendum est: ea enim superficiem ipsam altaris contingebat: sed de inferiori parte craticulae, quae dicebatur arula, in qua ignis incendebatur: haec namque arula manebat in medio altaris, quemadmodum disertè traditur Exodi trigesimo octavo, ubi ita legimus: *Craticulam eius in modum retis facies aeneam, & subter eam in altaris**

Exod. 38. 4.

*medio arula, finge enim craticulam aequalem spatio illi vacuo intra altare, ita tamen, ut commode posset intra altare inferri, & extrahi, cum opus esset, tum ex ista craticula pendere arula aeneam eiusdem & longitudinis, & latitudinis aeneis clavibus superiori craticulae annexa, ita ut inter superiorem craticulam, & inferiorem interiectum esset spatium seu quicubitale, seu cubiti cum dimidio, ex quo fiebat, ut ista arula maneret in medio altaris, cum altaris altitudo esset trii cubitorum. In hac igitur arula ponebantur ligna, ignisque incendebatur ad concremadas carnes, quae in superiori craticula ponebantur: de qua ista arula intelligendum est, quod dicitur Exod. trigesimo octavo. *Et subter eam in altaris medio arula.* Quidam in ista arula deorsum versus ponunt quatuor pedes aeneos in quatuor angulis constitutos, cum ipsamet arula continuatos, quibus totum craticulae instrumentum cum sua arula in pavimento nitetur. Caterum cum neque ex scriptura, neque ex Iosepho habeamus craticulam istam habuisse pedes, non est cur ei illos adiugamus: credimus enim illam per catenulas fuisse appensam ex quatuor cornibus altaris, quos in altari fuisse per quatuor angulos superius diximus.*

Quid arula in altari hoc locaus sit. Exod. 38. 4.

II.

Fenestra altaris. Beda. Magister historiae scholasticae.

Annuli in craticula, & altari.

Exod. 38. 5.

*Quarto plerique ponunt in Orientali latere altaris quandam quasi fenestram, per quam cineres extraherentur, & ligna super aulam ponerentur. Ita sentiunt Beda libro secundo de tabernaculo capite duodecimo, Magister historiae scholasticae in Exodo capite quinquagesimo nono. Quam opinionem, cum repugnet textui Scripturae, & commodiorem faciat usum altaris, non est, cur improbemus. Quinto habebat craticula quatuor annulos aeneos per quos vectes duo inferebantur ad portandum, cum ex altari extraheretur, quos annulos distinctos, ac diversos omnino fuisse ab annulis altaris, de quibus superius diximus, perspicuum est ex capite trigesimo octavo Exodi, ubi ita legimus: *fusi quatuor annuli per totidem retiaculi summos annulos, ex quo patet in ipso retiaculo, seu craticula ponere quatuor annulos: habuisse vero praeter ea ipsum altare alios quatuor annulos aeneos, per quos etiam vectes de lignis setim arte cooperitis ad portandum immitterentur, patet ex eodem loco, ubi nominantur circuli, qui in lateribus altaris eminebant:**

nebant: ij verò vectes erant delignis setim obducti are. Sexto non defuerunt, qui existimarent hoc altare holocausti impletum fuisse terra vsque ad medium, ad quam opinionem accesserunt Abulensis, & Magister historię scholastica, probatis super eo holocausti, & pacifica vestra. Ceterum Theodoretus quęst. 74. super Exodum ait eo loco Exodi non esse sermonem de altari holocausti, quod erat in atrio tabernaculi, sed de altariibus, quę specialiter in aliquibus locis erigebantur ad immolandum, quę Deus volebat esse vel ex terra, vel ex impolito lapide, vt perfecta immolatione quam primũ destrueretur, ne postea gentilibus ad cultum Deorũ suorum deseruirent: vnde eodem loco Exodi statim iubetur: *Quod si altare lapideũ feceris mihi, non adificabis illud de scilicet lapidibus: sed tamen impleri solitum eiusmodi altare lapidibus saltem vsque ad medium, hoc est, vsquę ad arulam, manifeste colligitur ex primo Machabæorum quarto, vbi ita legitur. Dixit autem Iudas, & congregatus est omnis exercitus, & ascenderunt in montem sion, & viderunt sanctificatione desertam, & altare profanatum. & portas exustas. Et paulo post: Et cogitavit Iudas de altari holocaustorum, quod profanatum erat, quid de eo faceret, & incidit illico viliũ binum, vt destruerent illud, ne forte illis esset in opprobrium, quia contaminauerunt illud gentes, & demoliti sunt illud. Et repesierunt lapides in monte. Venit in loco aperto, quoad usque veniret propheta, & responderet de eis. Et acceperunt lapides integros secundum legem, & adificauerunt altare novum secundum illud, quod fuit prius. Vbi cernis altare holocausti ex lapidibus constructũ, sed illud ita accipe, vt lapidum structura per cubitum cum dimidio tantũ ascendere, deinde verò superponeretur altare aneum, & craticula eum sua arula vsquę ad medium altaris per cubitum etiam cum dimidio descendens inferretur: erat enim altare hoc tribus altum cubitis. Postremò in hoc altari fiebat iuge illud sacrificium, de quo agitur Numerorum vigesimo octauo. Etiam duo agni anniculi quotidie immolabantur, vnus mane, & alter vesperi: prioris immolatio sacrificium matutinum, posterioris vespertinum dicebatur præter alia multa sacrificia, quę in eodem altari peragebantur: præcipiebat verò Deus Leuitici sexto, vt ignis in hoc altari nunquam deesset, quocirca à sacerdotibus lignis subinde appofitis in continuo fovebatur. Atque hæc de huius altaris descriptione.*

Mystica altaris holocausti expositio.

SECTIO III.

NE superius descriptam altaris holocausti formã expertem mysterij putet quispiam, duplex illius mysterium indicabimus, vnum ad allegoriam, alterum ad mores pertinens. Quod ad allegoriã igitur spectat, omnia sacrificia, quę in altari holocausti peragebantur, sacrificiũ Christi crucentũ in cruce peractum representabant, sicut iuge sacrificium, sacrificium Missæ in euentum, quo Christus quotidie in Ecclesia immolatur, vt plerique omnes Patres docent: quæ de re legendus est doctissimus Turrianus posteriori tractatu de Eucharistia cap. vigesimo secundo. Ex quo fit, vt merito Crux Christi per altare holocausti fuerit adũbrata: siquidem in ea peractum fuit illud crucentum Christi sacrificiũ. Erat altare holocausti non intrã, sed extrã tabernaculum, in atrio videlicet tabernaculi constitutum, quoniam Christus extra castra passus est, vt ait Paulus ad Hebræos 13. Quatuor cornua designat quatuor mundi plagas, pro quibus Christus se Patri obrulit. Cooperitur laminis aureis, quia cũ as sit sonorum, reatẽ Crucis prædicatio iusto ore be diffusa.

Abulensis.
Magister hi-
storia schola-
stica.
Exod. 20. 14.

vsque ad
medium la-
pidibus im-
plebatur al-
tare.
I. Mach. 4.
36.

Altare holo-
causti, & sa-
crificium in ea
peractum Crux
est, & crucentũ
Christi sacrifi-
cium a iu-
brabant.

Hebr. 13.
Crucis prædi-
catio iusto ore
be diffusa.

